

”לחיות את העידן”

כישורי חיים לעבודה בסביבה מקוונת בשילוב פדגוגיה דיגיטלית

תכנית לימודים להשכלה כללית

מבוא

תכנית הלימודים "לחיות את העידן" היא תכנית להשכלה כללית לכיתות י' בהיקף של 30 שעות שנתיות. התכנית מיועדת להרחיב את הכישורים לעבודה בסביבה מקוונת בשילוב פדגוגיה דיגיטלית, שיאפשרו לתלמיד לנצל במידה מרבית ובאופן מיטבי את יתרונות הפדגוגיה הדיגיטלית. התכנית שואפת להנחיל ערכים, חשיבה מסדר גבוה ורכישת מיומנויות של פדגוגיה דיגיטלית המותאמים למיומנויות המאה ה-21.

מהפכת הטכנולוגיה והתקשורת, אשר הפכה את העולם ל"כפר קטן", מרחיבה את חיוניותה של ההוראה והלמידה בסביבה מקוונת ללומד במאה ה-21. כאשר המיומנויות הדיגיטליות מהוות תשתית ללמידה של תחומי דעת שונים במערכת החינוך וטיפול חיוני להם. כמו כן, שילוב הסביבה המקוונת בתהליכי הל"ה שבאה לידי ביטוי בפדגוגיה דיגיטלית, תורמת לפיתוח לומדים עצמאיים שיכולים להבנות את הידע שלהם, לתפקד בתבונה וביעילות כאזרחים וכעובדים בעולם המורכב של המאה ה-21.

תכנית זו, פותחה וגובשה על בסיס הניסיון שהצטבר בהפעלת "מיזם הבעה בכתב והערכתה באמצעות תיק עבודות דיגיטלי", אשר נועד לפתח דרכי למידה משמעותיים.

כשירות אוריינית דיגיטלית אינה מולדת ו/או מובנת מאילה, וטיפול דורש תכניות התערבות חינוכיות עקביות ומתמשכות.

רציונל

טיפול בוגר בוחר, עצמאי ויצירתי, היודע להבנות לעצמו את הידע, שייך לתרבות ולחברה בהן הוא חי; בעל שיקול דעת בקורתי, המסוגל ללמוד ולשתף פעולה, וכל זאת בעולם רווי שינויים, תהפוכות וחידושים.

בתהליכי הבניית הידע התלמידים נדרשים ליכולות חשיבה מסדר גבוה כגון לשאול שאלות, להעלות השערות, להעלות נקודות מבט שונות, להסיק מסקנות ולבנות טיעונים. הם נדרשים להבחנה ביקורתית והצדקה של הידע

פיתוח יכולות אלה אצל בוגרי מערכת החינוך יבטיח כי "יצאו לחיים" מצוידים במיומנויות, כלים בהם ידעו להשתמש לצורכי לימודיהם, התפתחותם, וצרכים אחרים המתעוררים בחברה מתקשבת.

האמצעים הדיגיטליים השונים, המעסיקים את התלמידים של היום, ובמיוחד העכשוויים, החברתיים והשיתופיים, מהווים אתגר ללמידה משמעותית. כל תלמיד החשוף לאמצעי דיגיטליים חדשים, ראוי כי יקבל כלים לצריכה נבונה שלהם ויבין את ההזדמנויות כמו גם את האתגרים שמעמידים בפנינו הטכנולוגיות החדשות.

מטרת על

הקניית תרבות המבוססת על מכלול רחב של כישורים, ידע ומיומנויות בתחום התקשוב, עושר של טקסטים דינמיים ודיגיטליים המאפשרים למידה משמעותית לתלמידים, ושמה דגש על מקומו של התלמיד בתהליכי יצירת ידע.

מטרות כלליות:

- ✓ הכרת המאפיינים של מנועי החיפוש ומאגרי המידע השונים.
- ✓ תכנון וביצוע מהלכים לאיתור וארגון מדע לצורך חקר.
- ✓ הקנייה ושימוש באסטרטגיות חשיבה מסדר גבוה.
- ✓ פיתוח היכולת לעבוד בסביבה דיגיטלית שיתופית.
- ✓ העלאת המודעות לצורך שמירה על התנהגות נכונה ברשת.

✓ הכרת המאפיינים של מנועי חיפוש ומאגרי המידע השונים.

יעדים

התלמידים:

- יכירו סוגים שונים של מנועי חיפוש (כמו : Bing , google , yahoo...).
- והמאפיינים שלהם.
- יכירו מאגרי מידע כמו ה- ויקיפדיה.
- יחפשו ויצגו מידע טקסטואלי כתוב במילים.
- יחפשו ויצגו מידע ויזואלי.

✓ תכנון וביצוע מהלכים לאיתור, הערכה וארגון מידע לצורך חקר/ניתוח

תופעה/פתרון בעיה.

יעדים

התלמידים:

- ישתמשו במילות מפתח לחיפוש.
- ידעו לנהל חיפוש מושכל בשימוש באסטרטגיות חיפוש.
- ידעו להעריך את הפריטים שהתקבלו בחיפוש.
- יעשו שימוש איכותי במידע ובידע ע"י הכרת מיומנויות יסוד אלה : איתור מידע, איסוף, ארגון, סינון, מיון, הערכה, עיבוד ; ולהבנות באופן עצמי ידע חדש.

✓ פיתוח היכולת לעבוד בסביבה דיגיטלית שיתופית.

יעדים

התלמידים:

- ייצרו תוכן בסביבה מתוקשבת באמצעות תוכנות וכלים דיגיטליים.
- יעבדו במסמך שיתופי עם העמיתים שלהם.
- יכתבו הערות במסמך של העמיתים שלהם.

- יבצעו משימה שיתופית בשימוש כלים דיגיטליים.
- יעדכנו המסמך שלהם לפי ההערות של המורה/העמיתים.
- ישתפו אחרים באמצעות סביבות וכלים שיתופיים.
- יציגו את הידע (התוצר שלהם) באופנים שונים : טקסט, גרף, תרשים, טבלה, ציור ומפת מושגים.

✓ העלאת המודעות לצורך שמירה על התנהגות נכונה ברשת.

יעדים

התלמידים

- ישתמשו ברשת שימוש מושכל, מוסרי ונכון בטכנולוגיות המידע השונות.
- ישמרו על זכויות יוצרים.
- ישמרו על התנהגות נכונה ברשת ומחוצה לה.
- ישמרו על צנעת הפרט.

מפרט התכנים והקצאת שעות

מס' שעות	פירוט	נושא
1	המושגים והמונחים : (מנוע חיפוש, מאגר מידע, אתר, מסמך, ספרית קבצים, שיתוף...)	הכרת מושגים ומונחים
2	לזהות את הצורך במידע, חיפוש מושכל ברשת, איתור מידע רלוונטי והערכתו. אסטרטגיות חיפוש, סינון מידע,	איתור והערכת מידע ברשת
16	יצירה והפקה של תוכן באמצעות כלי דיגיטלי: בניית מפת מושגים, יצירת מסמך, תיקיה, אחסון מידע, כתיבת הערות, עיצוב מסמך, שימוש באפליקציות לצורכי עיבוד מידע שילוב וביסוס אסטרטגיות החשיבה המתאימות כגון: שאילת שאלות, איתור והערכת מידע, מיזוג מידע, טיעון, הסקת מסקנות. בכל תהליכי יצירת הידע ובמהלך תהליך החקר.	יצירת תוכן אישי
8	יצירת מסמך משותף עם המורה/עמיתים בניית מסמכים שיתופיים, עבודה שיתופית בסביבה מקוונת.	שיתוף תכנים ועבודה שיתופית
2	שמירה על זכויות יוצרים, שימוש מושכל ברשת....	אתיקה ברשת
1	הכרת מדיות שונות להפצת מידע	הפצת מידע

דרכי הוראה

ההוראה תתבצע באמצעות סדנאות בחדרי מחשבים.

דרכי הערכה

כל תלמיד (קבוצה) יבחר נושא מסוים, יאסוף מידע אודות הנושא, יחקור אותו לעומק, ימזג ויארגן את המדע בסביבה דיגיטלית שיתופית, תוך שימוש בכלים דיגיטליים רלוונטיים.

התלמיד יעריך את התוצר בהערכה עצמית, ויקבל מחוון ל הערכת התהליך והתוצר מהמורה ומהעמיתים.